

Patient Rated Wrist/Hand Evaluation (PRWHE-T) Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Patient Rated Wrist/Hand Evaluation (PRWHE-T) Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28942>

Özet

Hasta Derecelendirmeli El Bileği/El Değerlendirme (PRWHE-T) Ölçeği, uluslararası alanda tanınan Patient Rated Wrist/Hand Evaluation (PRWHE) ölçeğinin Türkçe adaptasyonudur. Bu adaptasyon, Türk popülasyonunda el bileği ve el rahatsızlıkları olan hastalarda ağrı ve sakatlık değerlendirme için kültürel olarak uygun ve psikometrik açıdan sağlam bir enstrüman sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Orijinal PRWHE, el bileği ve elini etkileyen rahatsızlıkları olan bireylerin yaşam kalitesi ve fonksiyonel kısıtlılıkları ölçmek için yaygın olarak kullanılan bir öz bildirim anketidir. Türkçe versiyonu, Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında uygulanması kolaylaştırılmayışı, hasta sonuçlarının doğru ve güvenilir bir şekilde değerlendirilmesini sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

PRWHE, PRWHE-T, el bileği, el, ağrı, sakatlık, değerlendirme, Türkçe adaptasyon, geçerlilik, güvenilirlik, psikometri.

Yazarlar

Orijinal PRWHE: MacDermid, J.C., Williams, D.M., & Richards, R.S. (1998).

PRWHE-T Adaptasyonu: Öke Topcu, D.

Amaç

Hasta Derecelendirmeli El Bileği/El Değerlendirme (PRWHE-T) ölçeğinin temel amacı, el bileği ve el problemleri yaşayan bireylerdeki ağrı şiddetini ve fonksiyonel sakatlık nicel olarak belirlemek için kapsamlı, hasta tarafından bildirilen bir değerlendirme aracı sağlamaktır. Özellikle, adapte edilmiş Türkçe versiyonu, Türkiye'deki sağlık profesyonellerinin ve araştırmacıların kolları, karpal tünel sendromu, osteoartrit veya romatoid artrit gibi çeşitli durumların hastanın günlük aktiviteleri ve genel yaşam kalitesi üzerindeki etkisini doğru bir şekilde ölçmelerini sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu ölçek, müdahalelerin etkinliğini değerlendirmek, hastaların ilerleyişini izlemek ve bilinçli klinik karar verme süreçlerini kolaylaştırmak için değerli bir sonuç ölçütü olarak hizmet vermektedir. Hastanın subjektif deneyimini yakalayarak, PRWHE-T, el bileği ve el rahatsızlıklarının yol açtığı yükün daha bütünsel bir şekilde anlaşılmasına katkıda bulunur.

Yapı

PRWHE-T ölçeği, el bileği ve el ile ilgili iki temel psikolojik yapıyı (construct) ölçmek üzere

tasarlanmıştır: **agresif ve fonksiyonel sakatlık**. Ağrı bileşeni genellikle belirli aktiviteler sırasında ve istirahatte yaşanan ağrının yoğunluğunu ve sıklığını değerlendirir. Fonksiyonel sakatlık bileşeni ise bireylerin kişisel bakım, ev işleri, işle ilgili aktiviteler ve boş zaman/spor aktiviteleri dahil olmak üzere çeşitli günlük aktiviteleri gerçekleştirirken karşılaşılan zorlukları değerlendirir.

Bu iki boyut aracılığıyla ölçek, el bileği ve el rahatsızlıklarının bireyin yaşam üzerindeki çok yönlü etkisini yakalar ve objektif klinik ölçümlerin ötesine geçerek hastanın fonksiyonel kısıtlılıkları ve rahatsızlıklarının hakkındaki bakış açısını içerir. Bu hasta odaklı yaklaşımla, bu durumların gerçek yükünü anlamak için kritik öneme sahiptir.

Geçerlilik

PRWHE-T'nin geçerlilik (validity) ile ilgili spesifik detaylar başka kaynak içerikte açıkça belirtilmemiş olsa da, Öke Topcu (2014) tarafından yapılan adaptasyon çalışması, Türkçe versiyonun geçerliliğini araştırmaya açıkça hedeflemiştir. Tipik olarak, psikolojik ölçekler için kültürler arası adaptasyon çalışmaları, adapte edilmiş enstrümanın hedef popülasyonda ölçmek istediği şeyi ölçtüğünden emin olmak için çeşitli geçerlilik biçimlerini değerlendirmeyi içerir.

Bu tür ölçekler için yaygın olarak değerlendirilen geçerlilik yönleri arasında, maddelerin ilgi alanının yeterince kapsadığından emin olmak için **içerik geçerliliği**; teorik yapıya doğrulamak için genellikle faktör analizi ve diğer ilgili ölçümlerle karşılaştırmalar (yakınsak/raksak geçerlilik) yoluyla değerlendirilen **yapı geçerliliği**; ve puanların harici bir kriterle ilişkilendirmeyi içeren **kriter geçerliliği** bulunmaktadır. Öke Topcu (2014) tarafından hazırlanan tezin, PRWHE-T'nin Türk başlangıçındaki geçerliliğini destekleyen ayrıntılı psikometrik analizler sunduğu beklenmektedir.

Güvenilirlik

Geçerlilik gibi, kaynak içerik de PRWHE-T'nin güvenilirlik (reliability) ile ilgili açık sayısal veriler sağlamamaktadır. Ancak, Öke Topcu (2014) tarafından yapılan adaptasyon çalışması, özellikle Türkçe versiyonun güvenilirliğini araştırmaya amaçlanmıştır. Güvenilirlik, ölçümün zaman içinde ve farklı uygulamalarda tutarlılığı ve istikrarını ifade eder.

Ölçek adaptasyon çalışmaları arasında tipik olarak incelenen temel güvenilirlik ölçümleri arasında, ölçek içindeki maddelerin ne kadar iyi ilişkilili olduğunu belirlemek için genellikle Cronbach's alfa katsayısını kullanılarak değerlendirilen **iç tutarlılık**; ve hastanın durumunda önemli bir değişiklik beklenmediği bir dönemde puanların istikrarını değerlendiren **test-tekrar test güvenilirliği** bulunmaktadır. Öke Topcu (2014) tarafından hazırlanan tez, PRWHE-T'nin Türk popülasyonunda tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini gösteren bu güvenilirlik yönleriyle ilgili spesifik bulgular içerecektir.

Faktör Analizi

Bir psikolojik ölçeğin yeni bir kültürel bağlama adaptasyonu, orijinal ölçeğin altında yatan teorik yapıların çevrilmiş versiyonda da korunup korunmadığını doğrulamak için kapsamlı bir faktör analizi yapılması gerektirir. Sağlanan kaynak parçacığında ayrıntı olarak belirtilmese de, Öke Topcu (2014) tarafından yapılan çalışmanın faktör analitik prosedürleri içermesi oldukça olasıdır.

Keşfedici Faktör Analizi (KFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gibi bu analizler, PRWHE-T'nin boyutluluğunu doğrulamak, maddelerin amaçlandığı gibi gruplandırılması (örneğin, ağrı maddelerinin bir ağrı alt ölçeği oluşturması ve sakatlık maddelerinin bir sakatlık alt ölçeği oluşturması) sağlamak için kritik öneme sahiptir. Başarılı bir faktör analizi, PRWHE-T'nin yapısal geçerliliği için güçlü kanıtlar sağlayarak, Türkçe popülasyonunda da orijinal PRWHE ile aynı yapıları ölçtüğünü gösterir.

Enstrüman

Test Tipi: Öz bildirim ölçeği, Uyarılama (Adaptasyon)

Format: Likert ölçeği tabanlı (genellikle 0'dan 10'a kadar derecelendirme ile)

Mevcut Diller: Türkçe (PRWHE-T), İngilizce (Orijinal PRWHE) ve diğer dillere adapte edilmiş versiyonlar.

Popülasyon Grubu: El bileği ve el bölgelerindeki ağrı ve fonksiyonel kısıtlılıklar olan yetişkin hastalar.

Yaş Grubu: Yetişkinler (genellikle 18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Türk popülasyonunda çeşitli el bileği ve el rahatsızlıkları (örn. kırıklar, karpal tünel sendromu, osteoartrit, romatoid artrit) yaşayan bireyler.

Test Metodolojisi: Hastaların el bileği ve el ağrısı ve fonksiyonel yeteneklerini belirli bir derecelendirme sistemi (genellikle 0'dan 10'a) kullanarak kendi bildirimleriyle değerlendirilmesine dayanır. Ölçek, ağrı ve fonksiyon bölümlerinden oluşur ve toplam bir puan elde edilir.

Anahtar Kelimeler

El bileği ağrısı, el fonksiyonu, hasta odaklı sonuçlar, psikometri, klinik değerlendirme, rehabilitasyon.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Mevcut Değil (Adaptasyon yazarı D. Öke Topcu için)

İletişimli E-posta Adresleri: Mevcut Değil

Yazın Adresi: Mevcut Değil

Şinler, Ücret ve Test Yılı

PRWHE ölçeğinin orijinal versiyonu genellikle akademik ve klinik araştırmaya amaçlı kullanılmak için ücretsizdir, ancak uygun atıf yapılması gerekmektedir. PRWHE-T'nin adaptasyon çalışması 2014 yılında tamamlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım veya modifikasyonu için orijinal yazarlardan izin alınması gerekebilir. Türk popülasyonunda PRWHE-T'nin kullanımı için Öke Topcu (2014) tezine atıf yapılması önem taşımaktadır.

Referanslar

Öke Topcu, D. (2014). PRWHE (Patient rated wrist/hand evaluation)'nin Türkçe versiyonunun (PRWHE-T) Türk popülasyonunda kültürler arası adaptasyon, geçerlilik ve güvenilirliğinin çalışılması ve PRWHE'nin fizikometrik özelliklerinin ölçülmesi (Tıp uzmanlık tezi, Başkent Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ankara). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.

MacDermid, J.C., Williams, D.M., & Richards, R.S. (1998). Patient Rating of Wrist Pain and Disability: A Reliable and Valid Outcome Measure. *The Journal of Hand Surgery*, 23(6), 1091-1097.

Hasta Derecelendirmeli El Bileği/El Değerlendirme (PRWHE-T) Ölçeği

Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Satılan kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmamaktadır. Ölçeğin maddelerine ulaşmak için Öke Topcu (2014) tarafından hazırlanan doktora tezine başvurulması gerekmektedir. Tez, [YÖK Ulusal Tez Merkezi](https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi) üzerinden erişilebilir.